

СТАНОВИЩЕ

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

на Невелина Попова,

департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, НБУ

от доц. д-р Радостина Нейкова –

Институт за изследване на изкуствата – БАН

Невелина Попова предлага за докторската си защита обемното си и всеобхватно научно изследване „Драматургичното пространство в анимацията“ с обем от 282 страници, заедно с още 23 страници приложения и илюстрации.

Разработката на доц. Невелина Попова е резултат от системното дългогодишно осмисляне на специфичната изкуствоведска територия на драматургията в анимационното кино. Обект на анализите е многоаспектното представяне именно на драматургичното пространство в анимацията. В конкретния случай е представено задълбочено изследване на естетическите и технологични специфики на анимационната драматургия като специфична драматургияна сфера като е обхванат доста голям исторически период. Анализите в конкретиката на значителна по обем филмова емпирия са последователно обвързани с характеризирането на психологията, познанията за която са представени като основен фактор за успешното създаване на екранни произведения. В този контекст авторът проследява еволюцията на филмовата естетика в паралел с развитието на съвременните екранни технологии и характеризирането на рецептивните нагласи на аудитория.

Докторската тема съдържа и аналитично представено изследване на широк кръг от драматургични подходи и модели при изграждането на анимационния сценарий. Това е много интересна и слабо разработвана област в нашата научна литература. Прави добро

впечатление, че докторантката теоретизира проблема, като анализира множество примери от българската и световна анимация. Тезите в дисертационния труд, както и тяхното изследване са ясно и точно поставени.

Съществена част от разработката е посветена на терминологични уточнения. Разработен и мотивиран е научен терминологичен апарат в хода на цялото изследване. Потребността от него е очевидна. Анализите на специфичната работа на различните типове фабула, на различните видове (като напр. архетипната, минифабулната и антифабулната) драматургична структура, и др. в конкретната среда на анимационното кино са изключително полезни. Допълването им с изследване на литературно-повествователните и поетични кодове като „определящи за драматургичните структури в анимацията“ (с. 86) дообогатява изследването и от мултидисциплинарна гледан точка. Реализирането на тази задача в конкретното научно изследване може да има плодотворно приложение в изследванията на същия автор, както и в проучванията на други изследователи в съответната област. Приносът на доц. Попова адекватно се вписва в контекста на разработките на референтните автори, на които тя се позовава в процеса на анализа. Защитено е намерението формулирано във втора глава от дисертационния си труд „Драматургичните подходи и модели при изграждането на анимационния сценарий“: „Тезата ми е, че в основата на различните драматургични стратегии при изграждането на анимационния сценарий стоят множество кодове: изобразителни, литературни, пародийни, комично – сатирични, музикални, хореографски...“ (с. 82).

Факт е констатацията на авторката, че прави новаторски стъпки на нова за българското кинознание научна територия, и че „в България все още няма теоретична разработка, посветена на анимационната драматургия. “

Невелина Попова прави общ преглед на проблема за спецификите на анимационната драматургия като пространствена, художническа драматургия, защитавайки гледната точка, че тя е „част от кинодраматургията“. Приноси са наблюденията ѝ за връзките между изобразителните кодове на филма и сценария замисъл, проявявайки „модернистичната“ същност“ на анимационното изкуство. Попова

подчертава, че „спецификата на сценарната работа в анимацията се предопределя от водещата роля на изобразителните кодове още на ниво драматургичен замисъл.“ (стр. 27).

Посочена е поредица от имена на български автори като: Светла Христова, Надежда Маринчевска, Красимир Крумов, Цветомира Николова, Неделчо Милев, Очевидно авторът е запознат с пълния контекст от актуални научни публикации в българското изкуствознание и ги цитира коректно. Сполучливо е решено и представянето на интернационалния контекст от специфични изследвания, които са привлечени като аргументи в защита на тезите на Невелина Попова в настоящия труд. Сред съществените приноси на коментираните автори, наред с често обсъждани авторитети като Хегел, Аристотел, Владимир Пропп, Сергей Айзенщайн, Морийн Фърнис и мн. др., и по-специфично анимационно насочените като: Пол Уелс, Ричард Уилямс, Пинаки Гош, Джефри Скот, Джин Райт, Леонард Мартин и Чък Джоунс и др.

Съществено качество на предложения текст е неговата монолитност в цялостното аналитично изследване на проблема за спецификата на драматургията за анимационно кино и възприятелните особености на вида екранно изкуство и изискванията за съобразяване на естетическата характерност на този вид филми, базиращо се на рецептивен модел на зрителите им.

Продуктивни са и изследванията на автора за специфичните особености на анимационната драматургия, трансформирането на националните традиции на отделни държави, на разглеждането на анимационният сценарий като „жив организъм“, непобиращ се в съществуващите формати..

Съществена част от разработката е посветена на детайлно изследване на драматургичната структура в стиловете на различни анимационни творци, и в същината на различни анимационни филми. Намерени и анализирани са множество примери за филми, които бележат тенденции в трансформацията на драматургичен текст в екранен вариант. Голямо внимание е обърнато на изследването и на драматургията на класически и съвременни специфични филми-примери от българското анимационно кино, което прави

изключително добро впечатление за почнаване и популчизиране на родното ерканно творчество.

Приемам като съществени и представените 14 научни публикации по темата на дисертацията. В текстовете се открояват уменията на докторантката да борави със система от понятия, да вписва в аргументацията си резултати от изследването на разнообразни практически художествени форми и аналитичните й способности да разглежда контекстуално проблематика от сферата на анимационната драматургия.

Стилът на докторантката е изразителен, а на места и емоционално наситен, благодарение на личния опит и практически умения. Личи пристрастие и посветеност в темата обект на изследването. В много отношения това е тема професионално интерпретирана от доц. Попова и в работата й като сценарист на игрални и анимационни филми.

В дисертационния си труд Невелина Попова изследва обширен материал – осъществено е широко проучване на различни драматургични модели, много форми от литературната и екранна практика. Историческият обхват на изследването също е добре намерен. Цялостният текст има приносен характер. Препоръчвам издаването на дисертационния текст във вариант на книга, която би била много полезна на студенти и специалисти в областта на различни сфери на екранните, изобразителни и литературни изкуства.

Убедена съм, че Невелина Попова е изпълнила задачата в обем и същина, която си поставя като цел на дисертационния труд и предлага всеобхватен и интересен поглед върху заявената тема. Давам своята положителна оценка за нейния труд. В заключение, гласувам с „Да“ за присъждането на образователна и научна степен “доктор“ на доц. Невелина Попова.

26. 01. 2016

доц. д-р Радостина Нейкова
сектор „Екранни изкуства“,

Институт за изследване на изкуствата - БАН